

Всупереч ряду труднощів, така робота вже ведеться: згідно з планом відновлення України поступово починають впроваджуватися в життя стратегії та проекти повоєнного відновлення, зокрема, проекти Національної програми «Розвиток систем культури та спорту» [5]. Відповідно до Програми посилена увага приділяється розвитку військово-прикладного та службово-прикладного спорту і воєнно-патріотичному вихованню молоді. На цьому наголошено у матеріалах робочих груп, залучених до розроблення Плану відновлення України («Молодь та спорт», «Освіта і наука») [6].

Відмітимо, що завдяки міжнародній допомозі у сфері фізичної культури та спорту, вдалося налагодити стабільний процес підготовки українських спортсменів за кордоном. Підтримка міжнародних партнерів дозволила українським спортсменам представляти Україну в міжнародних змаганнях, правдиво інформувати світову спільноту про війну, закликати про допомогу.

Як висновок відмітимо, що здобутки українських спортсменів на міжнародних змаганнях позитивно впливають на імідж України. Завдяки переможним результатам на чемпіонатах Європи та світу наші спортсмени нагадують про свою країну, яка виборює незалежність, маючи підтримку міжнародної спільноти. Надзвичайно важливим є розуміння міжнародною спортивною спільнотою, що правда на боці українців.

Список використаних джерел:

1. Степанюк О.В., Лисенко І.А. Державна політика в організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи осіб з інвалідністю. *Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту*: збірник наукових праць. Харків : ХДАФК, 2019. С. 126–131.
2. EU sports policy: Going faster, aiming higher, reaching further. URL: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2019\)640168](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2019)640168). (дата звернення: 20.10.2024)
3. Project Management Office (PMO). URL: <https://www.projectmanager.com/pmo> (дата звернення: 20.10.2024)
4. Гутцайт В. Допис у Facebook Міністра молоді та спорту України Вадима Гутцайта. 12.01.2023. URL: <https://www.facebook.com/vgytzait/posts/10161388341998539> (дата звернення: 20.10.2024)
5. План відновлення України (2022 – 2032 роки). Проекти національної програми «Розвиток систем культури та спорту». *План відновлення України*. URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/develop-culture-and-sport-systems> (дата звернення: 20.10.2024)
6. Проект Плану відновлення України : матеріали робочої групи «Молодь та спорт». *Національна рада з відновлення України від наслідків війни*. 2022. липень. URL: <https://is.gd/iP4HY3>. (дата звернення: 20.10.2024)

УДК 338.436:658.5

ХАХУЛА Л.П., к.п.н., доцент

ПЕТРЕНКО М.С., здобувачка вищої освіти

ГУСКА С.П., здобувач вищої освіти

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧО-ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРОПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуті питання дослідження механізмів управління виробничо-економічною діяльністю агропідприємств в умовах системної економічної кризи. Визначено, що основною передумовою підвищення ефективності процесу управління виробничо-господарською діяльністю агропідприємств є використання внутрішніх та зовнішніх механізмів управління.

Ключові слова: агропідприємство, стратегічне управління, виробничий менеджмент, механізми управління.

В умовах системної економічної кризи як у світі, так і в Україні важливим завданням стає формування такого механізму управління агровиробництвом, який би міг реально забезпечити комплексний підхід до процесу організації його функціонування, а також був би спрямованим на досягнення ефективного виробництва агропродукції. Підвищення прибутковості та рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції є основою діяльності будь-якого підприємства аграрної сфери. Тому створення надійної платформи щодо формування прибутковості виробництва за рахунок професійного та компетентного персоналу забезпечить сталий розвиток сільського господарства в цілому в Україні, зростання науково-технічного та соціального прогресу, а з ним й належне місце у світовому господарстві.

Найбільш проблематичним питанням аграрного сектору економіки в умовах світової економічної кризи та пандемії є розробка та впровадження в діяльність сільськогосподарських підприємств удосконалених напрямів менеджменту виробничих процесів. Ринок вимагає виробляти і розподіляти аграрну продукцію у відповідності до поточних потреб та з урахуванням обмежених ресурсів. Метою агровиробництва сільськогосподарських підприємств, на думку вчених, «стало отримання прибутку і задоволення потреб споживачів у високоякісній сільськогосподарській продукції. Особлива увага зараз приділяється процесам виробничого менеджменту на всіх етапах виконуваних операцій, включаючи процеси від постачання до збуту. Окремо зауважується на відповідності кількості та якості виробничих ресурсів виробничій програмі агропідприємства, що використовується в процесі виконання операцій. Разом з цим, все більш актуальним стає гнучкість виробництва, якої можна досягти за рахунок раціональної організації виробництва та використання нової техніки і технологій тощо» [1].

Останнім часом спостерігається негативний вплив певних обставин на зниження ефективності управлінських рішень в агробізнесі. Найбільш суттєвими є недосконалість методик формування рішень через відсутність раціональних критеріїв відбору певної інформації, несвоєчасність складання звітів, недостатність та необґрунтованість наданої інформації тощо. У більшості випадків управлінські рішення ухвалюються без економічного обґрунтування ефективності стратегічних альтернатив та обліку фінансових ризиків, не розробляється алгоритм здійснення заходів, що не дає можливість отримати синергетичний ефект від видів діяльності агроформувань.

Встановлено, що загалом всі механізми управління виробничо- економічною діяльністю сільськогосподарських підприємств розподіляються на наступні групи:

- 1) Зовнішні, до яких входять механізми державного та ринкового управління (податки, штрафи, субсидії, кредити);
- 2) Внутрішні - (технологічне, ресурсне забезпечення, фінансово-економічні, організаційно-правові тощо).

Тому основною передумовою підвищення ефективності процесу управління виробничо-господарською діяльністю агропідприємств є використання внутрішніх та зовнішніх механізмів управління, орієнтованих на максимальне використання сукупного потенціалу, що є багаторівневою системою ресурсного, виробничого та економічного потенціалів, кожний з яких реалізується на певному рівні діяльності підприємства [2].

Під час проведення досліджень щодо доцільності та ефективності впровадження методів та механізмів стратегічного менеджменту агропідприємств встановлено, що на практиці управлінські рішення укладаються більше інтуїтивно, ніж на підставі детального аналізу чинників внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства. До питань стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами керівники, як правило, ставляться формально і в переважній більшості випадків не застосовують сучасних технологій стратегічного менеджменту. Як показує практика, у агропідприємств знижена функція контролю та інформаційна забезпеченість процесу стратегічного управління.

Встановлено, що традиційна структура інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств на сучасному етапі не забезпечує можливості узгодження єдиних параметрів формування і моніторингу економічних показників, їх обґрунтування, оцінювання та перетворення в ефективні управлінські бізнес-рішення [3].

Разом з тим, не дивлячись на досконалість наявних виробничих ресурсів, їх віддача та прибутковість виробництва будуть зростати тільки за умови їх грамотного використання при впровадженні ефективного виробничого менеджменту. Саме керівникам та спеціалістам агроформувань потрібно оволодівати новітніми знаннями щодо удосконалення виробничого менеджменту з метою отримання ефекту синергії від усіх видів діяльності підприємств. Отже, новітні комп'ютерні програми та впровадження цифрового інформаційного забезпечення до виробничо-економічної діяльності сільськогосподарських підприємств дасть змогу вийти на абсолютно новий рівень розвитку аграрної сфери.

Встановлено, що під час стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами конкурентною перевагою стає використання процесного підходу. З метою реалізації застосування концепції відбувається управління бізнес-процесами, отже має відбуватися ефективно управління певними процесами з метою досягнення запланованих результатів. Під час одержання повної інформації щодо стану та ефективності менеджменту бізнес-процесами використовують інструментарій з метою оцінювання ефективності, зокрема, використання новітніх програм інформаційного забезпечення та диджиталізації управління бізнес-процесами в діяльності аграрних підприємств [3].

Слід також зазначити, що впровадження напрямків ощадного виробництва дає можливість агропідприємствам відшукати певні резерви щодо зменшення витрат на підставі їх оптимізації протягом повного сільськогосподарського та агропродовольчого ланцюга, а також виявити процеси, які не створюють доданої вартості, а лише обтяжують процес виробництва непродуктивними витратами. Існує ряд концепцій, які частково чи повною мірою впроваджуючись у систему менеджменту підприємств забезпечують синергетичний ефект від їх функціонування, а саме: «ощадне виробництво» (Lean Production), «шість сигма» (Six Sigma), «теорія обмеження систем» (TOC), «теорія розв'язування винахідницьких задач» (TRIZ), «цикл якості Дьомінга», система загального управління якістю (TQM). При цьому економіко-організаційна сутність концепції ощадливого агровиробництва має полягати у функціонуванні системи бізнес-процесів, що потребує менших прямих витрат праці, капітальних інвестицій, просторового базису для розширеного агровиробництва, матеріалів і часу на всіх стадіях створення споживчої цінності [4].

Ефективність функціонування агропідприємств в умовах економічної кризи залежить від своєчасності формування інформації про ринкову ситуацію, постачальників, споживачів, конкурентів, динаміку цін тощо. Тому раціональна система інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту агропідприємств має враховувати зовнішні і внутрішні інформаційні сфери та відображати комплексну інформацію про діяльність агропідприємства.

Таким чином, аграрні підприємства у своїй виробничо-господарській діяльності мають приділяти значну увагу вдосконаленню технологій, спеціалізації та концентрації виробництва, організації й оплаті праці, впровадженню досягнень науково-технічного прогресу, а також набутому досвіду. Обов'язковою умовою зростання ефективності агровиробництва є наявність високопродуктивної техніки, яка відповідає новітнім технологіям, а також забезпеченість сільськогосподарських підприємств якісною сировиною та матеріалами. Разом з тим, не дивлячись на досконалість наявних виробничих ресурсів, їх віддача та прибутковість виробництва будуть зростати тільки за умови їх грамотного використання при впровадженні ефективного виробничого менеджменту.

Список використаних джерел:

1. Бутко М.П., Задорожна С.М., Іванова Н.В. Виробничий менеджмент: підручник. Київ, 2019. 424 с.
2. Бойчук Н.Я., Орел В.В. Оптимізація управління бізнес-процесами на підприємствах України. Збірник наукових праць Національного технічного університету України «КПІ». 2018. Вип. 17. С. 173-180.
3. Довба І.В., Сойма С.Ю. Особливості оптимізації управління бізнес- процесами підприємства та методи їх удосконалення. Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. Вип. 6. 2018. С.130-133.
4. Корзаченко О.В. Оптимізація бізнес-процесів українських підприємств: проблеми та перспективи. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. Вип. 3. С. 64-69.

УДК 338.436:005.21:330.341.1

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуті питання дослідження основ стратегічного управління бізнес-процесами агропідприємств та надання пропозицій щодо шляхів їх удосконалення з використанням стратегічних інструментів та інноваційних технологій.

Ключові слова: підприємство, інновація, управління, стратегічне управління, інноваційний розвиток, бізнес-процеси.

В сучасних умовах все більшого розповсюдження набуває впровадження інновацій в управління бізнес-процесами організацій. Особливого значення це має для галузі аграрного виробництва, що обумовлено постійною потребою в пристосуванні до змін ринку. Актуальність аналізу розвитку системи стратегічного управління бізнес-процесами обґрунтовується необхідністю узгодження бізнес-процесів внутрішнього середовища зі